

13/8

GOD KURSBOK I HISTORIA

EFTER DEN KRITIK som i våras riktades mot vissa skolböcker i historia är det ett särskilt nöje att påpeka de stora förtjänsterna i en nyss utkommen kursbok i ämnet — S. Erlandson och K. Wickman, *Allmän historia för realskolan* (Svenska bokförlaget). Framställningssättet är friskt och energiskt, relativt stort utrymme ges åt den inre utvecklingen och åt universella politiska strömningar, karaktäriseringen av personer och händelser är medryckande utan att bli alltför subjektiv. Kartor, bilder och porträtt är utmärakta; genom grafiska jämförelser, sensenser ur tal och på andra sätt inskärpes vissa uppgifter i minnet samtidigt som man ger nöje och omväxling. Boken är ett förstklassigt bevis på förmåga att förena koncentration och läsbarhet. Det är sådana skolböcker vi borde ha över hela fältet.

H. T—n

147

Rysskrediten ökas

I november 1946 beviljades Ryssland den kända miljardkrediten från Sverige för inköp av varor under en period av fem år. Att detta kreditavtal var ett misstag blev klart för alla några månader senare, i mars 1947, då Sverige nödgades införa en långtgående importbegränsning. I det följande bestod försvaret för kreditavtalet — ursprungligen prisat som regeringens storverk — i förklaringar om att de svenska leverantörerna inte kunde sälja varor i förutsedd omfattning till av ryssarna erbjudna priser och att krediten därför blott till en mindre del skulle bli utnyttjad. På våren 1948 sades de leveranser varom överenskommelse träffats uppgå till omkring 270 miljoner kronor, vid årsskiftet 1948—1949 till 300 miljoner. Nu meddelas att en betydande ökning av de avtalade leveranserna ägt rum, till 358 miljoner; 174 miljoner av krediten har redan utbetalats. Regeringens påstående för omkring ett år sedan — före valet — om att det i realiteten var slut med kreditgivningen har alltså visat sig vara oriktigt.

Att kreditavtalet är den sittande regeringens mest groteska missgrepp blir härigenom än klarare. Medan vi själva måste beskära vår import till det yttersta, stegras vår export på kredit till Ryssland; för att klara denna export har vi rent av måst för våra knappa doltillgångar inköpa maskiner i USA — till ett belopp som det varit omöjligt att få närmare uppgifter om. Avtalet ingicks med den i och för sig ohållbara och nu fullständigt söndersmulade motiveringen att en snar kris skulle komma i USA och omöjliggöra export till detta land. Även flertalet medlemmar av oppositionen röstade för krediten, men väsentligen av andra skäl; dels för att få en uppmjukning av direktiven för leveranserna till stånd, dels, åtminstone i vissa fall, i den av regeringen underblåsta föreställningen att krediten var ett villkor för hyggliga politiska förbindelser med Ryssland. Att de hade fel är ostridigt; det avgörande ansvaret vilar likväl på regeringen, vars politik i realiteten ställde riksdagen inför ett fullbordat faktum.

15/8

lh